C. C. Postale. - Esce ogni mercoledì - 8 settembre 1926.

Posamezna številka 25 stotink.

Izhaja: vsako sredo zjutraj
Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo leto lir 40.
Na naročila brez doposlane naročnine se ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik: Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 57 V Gorici, v sredo 8. septembra 1926 Leto IX.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo v naprej. List izdaja konsorcij »GORIŠKE STRAŽE«. Tisk Katoliške tiskarne v Gorici, Riva Piazzuta štev. 18.
Uprava in uredništvo: ulica Mameli štev. 5, — (pred Scuole). — Telef. int. štev. 308.

Dva važna razgovora.

Sestanek med Mussolinijem in Besednjakom.

V torek 24. avgusta je sprejel načelnik vlade Mussolini našega poslanca drja Besednjaka in imel ž njim obširen razgovor o političnem položaju v naših krajih. Dr. Besednjak je obrnil pozornost ministrskega predsednika na najvažnejše probleme, ki vznemirjajo v sedanjem trenutku Slovence in Hrvate v Julijski Krajini. Gospod Musolini je pozorno poslušal in zahteval številna pojasnila, spuščajoč se pogostoma tudi v podrobnosti.

Več kot toliko iz razumljivih razlogov ne moremo priobčiti.

Važni razgovor, ki se je vršil v palači Chigi ,je trajal nad pol ure.

Razgovor med notranjim ministrom in Besednjakom.

Po važnem razgovoru, ki ga je imel poslanec Besednjak z načelnikom vlade, se je sestal z notranjim ministrom Federzonijem brž po prihodu ministra iz letovišča. Razgovor se je vršil v soboto 28. avgusta zvečer v palači Viminale in je trajal eno uro in pol. Poslanec dr. Besednjak je imel priliko podati načelniku naše notranje politike izčrpno in obsežno poročilo o položaju naše zemlje in razjasniti zahteve našega ljudstva.

Vesti, ki smo ju gori priobčili, sta politično zelo pomenljivi in dobro je, da jima naša javnost obrne vso pozornost. Žal nam je, da ni mogoče poročati o potanki vsebini razgovorov, ki ju je imel poslanec dr. Besednjak z načelnikom vlade in z notranjim ministrom, ker tega oziri na trenutni položaj ne dovoljujejo. Pač pa je iz obvestila samega že razvidno, da sta bila sestanka našega poslanca izrazite važnosti. Kar da predvsem v oko, je to, da sta načelnik vlade in notranji minister pridržala drja Besednjaka v razgovoru izredno dolgo časa, kar se dogaja pri možeh, kakor sta Mussolini in Federzoni, le tedaj, ako pripisujeta izvajanjem, ki jih poslušata, gotov politični pomen. Naši organizaciji je lahko v zadoščenje, da se je to zgodilo z njenim zastopnikom in da se torej kljub težavnosti razmer oseba in beseda poslanca Besednjaka jemlje pri voditeljih naše državne politike v poštev.

Naš poslanec je bil sprejet v trenutku, ki je za slovensko-hrvatsko manjšino v Julijski Krajini izredno kočljiv in ko imamo vsi občutek, da se smer politike z našim ljudstvom precej poostruje. Dve uri časa je imel dr. Besednjak, da je tolmačil načelniku vlade in notranjemu ministru nazore in želje svojih volilcev in seznanil izčrpno oba državnika z različnimi problemi, ki tarejo našo pokrajino. Prepričani smo, da je dr. Besednjak to nalogo častno rešil, za kar se mu mora naša javnost zahvaliti.

Kakšni bodo uspehi njegovih razgovorov, bo pokazala prihodnost. Eno je gotovo: odgovorni voditelji države poznajo sedaj iz žive besede slovenskega poslanca naše razmere in vedo natančno, kaj mislijo, čutijo in zahtevajo Slovenci in Hrvati v Italiji. Želimo samo, da bi državniki izvajali iz tega znanja pravilne posledice, koristne ne samo našemu ljudstvu, temveč tudi državi sami.

Kaj se godi po svetu?

Vozel vseh političnih niti in spletk se je letos nahajal v švicarski Ženevi. Ob koncu avgusta in začetku septembra je Ženeva postala pravi Babilon. Ljudje vseh mogočih ljudstev, ver in jezikov so ondi zborovali. Več kot 14 mednarodnih zborovanj je skoro istočasno razpravljalo. Glavno je seveda zasedanje Društva narodov. Toda o tem ne bomo zdaj pravili. Nam je zdaj v mislih drugo zborovanje narodnih manjšin. Sicer se je kar malce potopilo v morju vseh mogočih zborovanj, a za nas kot narodno manjšino je večje važnosti kot zborovanje Društva, kjer šahirajo veliki državniki brez razumevanja za potrebe majhnih narodov.

Manjšinsko gibanje narašča.

Glas o drugem zborovanju evropskih narodnih manjšin je segel bolj daleč kot lani. Pred letom si še niso državniki predstavljali, da bodo morali vsaj prisluhniti resolucijam in sklepom manjšinskih zborovanj, letos so že skoraj vsi vodilni vladni listi, čeprav na kratko, a vendarle, obravnavali manjšinsko vprašanje.

In kako tudi ne? Saj tu ne gre več le za proračunjeno gibanje ene skupine kot se je že večkrat bralo češ, da so to maslo pripravili Nemci, da bi lažje nadaljevali svojo osvojevalno politiko poslužujoč se pri tem svojih narodnih drobcev izven domovine. To gibanje je danes objelo že 40 miljonov ljudi, 40 miljonov_ državljanov, ki ne zasledujejo visokih političnih ciljev, — ker jih ne morejo. Teh 40 miljonov Evropejcev hoče le prepričati svet in človeštvo, da ne sme v politiki več veljati volja močnejšega, da ni število odločujoče, marveč pravica, podeljena jim že po naturni razdelitvi človeštva na narodne skupine in poštenje, ki bi moralo voditi sleherno politiko. Le tem potom bi imele lepo zveneče praznice in napitnice raznih visokih gospodov življenjsko podlago.

Evropske manjšine ne zahtevajo ničesar, kar bi bilo protinaravno, protipostavno ali proti koristim večinskih narodov. One hočejo le, da se jim prizna in da možnost obstoja in razvoja določenega jim po božjih in naravnih uredbah. S tem svojim stremljenjem gradijo manjšine na najbolj vzvišen način stavbo evropskega miru. Ne z orožjem, nasiljem ali oslanjanjem na svoje brate po krvi, ki so morda v svoji državi, marveč z orožjem duha pripravljajo zmago ideji o enakih pravicah in enakih dolžnostih vseh ljudi in vseh narodnostnih skupin.

Tako stališče zastopajo narodne manjšine pri reševanju tega po vojni vzniklega vprašanja na vseh krajih in koncih Evrope. S tem stališčem najbolj služijo večinskim narodom, ker se le tem potom izognejo narodnim sporom, ki ne ogrožajo le manjšine, marveč jemljejo tudi ugled in moč večinskim narodom.

Zborovanje.

Drugo zborovanje evropskih manjšin se je letos pričelo 25. avgusta zjutraj. Zastopniki 38 narodnih manjšin so se zbrali v Ženevi v »dvorani prijateljev izobrazbe« in pričeli svoje delo pod predsedovanjem tržaškega poslanca dr.ja Josipa Wilfana.

Po svojih zastopnikih so govorili tudi tirolski Nemci. Zborovanja so se vdeležili tudi Katalonci iz severne Španije, ki jih lani še ni bilo. Kot opazovalci so bili navzoči tudi Ukrajinci in Belorusi iz Poljske, ki se pa nočejo naravnost udeleževati dela manjšin, ker pravijo, da je celotna smer sedanje manjšinske politike zgrešena. Oni pravijo namreč, da bi morale manjšine delati na popolno osamosvojitev manjšin. Njihovo mnenje so pa vsi ostali zavrgli in s tem podali večinam odločen dokaz, da se giblje delo manjšin v okviru zakonitosti in da noče izzivati nikakih nasprotovanj.

Ostale manjšine so iste kot lansko leto. Prihodnjič bodo prišli na zborovanje bržkone tudi Frizi iz Nizozemske. Letos se naš poslanec dr. Besednjak ni mogel zborovanj vdeležiti, ker je bil po važnih poslih drugod zadržan.

Najbolj važno delo je odpadlo na tri odseke. Prvi odsek se je bavil s kulturnimi zadevami in s kulturno avtonomijo, drugi je imel nalogo, da prouči gospodarska vprašanja. in tretji je preštudiral pravna. Tam so razpravljali in izdelali resolucije o gospodarski enakopravnosti manjšin, o pridobivanju državljanstva, o zasiguranju volivne pravice in končno o rabi maternega jezika.

Delo kongresa je bilo zaključeno 26. avgusta zvečer na slovesni seji. Poslanec Wilfan je bil vnovič izvoljen za predsednika in razglašene so bile resolucije izdelane v omenjenih odsekih.

Resolucije.

Resolucija o gospodarskem položaju manjšin terja popolno enakopravnost manjšinskih narodov z večinskim. Država ne sme delati razlik pri obdavčenju, pri agrarni reformi, pri trgovini, obrti itd.

Resolucija o državljanstvu smatra državljanstvo kot pridobljeno pravico, katera se na podlagi svobodne volje lahko odloži.

Resolucija o volivni pravici zahteva takšne volivne načine, da je lahko manjšina sorazmerno svoji moči in številu zastopana v parlamentih in samoupravnih telesih.

Najbolj važni sta pa resoluciji o kulturni avtonomiji in o rabi domačega jezika. Ti dve resoluciji objavlja na uvodnem mestu vatikansko glasilo »Osservatore Romano«. Glede kulturne avtonomije se zbor pridružuje resoluciji, ki zahteva, da se vsaj načeloma sprejme zahtevek po kulturni avtonomiji. Resolucija glede jezika zahteva, da se sme manjšina posluževati vedno in povsod svojega jezika.

Ob koncu je še bilo sklenjeno, da se tudi prihodnje leto vrši kongres manjšin in vdeleženci so se razšli z veselim upom v srcu, da so izvršili veliko delo za mir in bratstvo na svetu.

Ob sklepu moramo še nekaj poudariti. Ljubljanski »Narodni dnevnik« je o ženevskem zboru manjšin objavil lep uvodnik, kjer zaključuje z mislijo, da mora Jugoslavija prva začeti z uveljavljanjem ženevskih sklepov. Svojim manjšinam naj ona da prva kulturno samoupravo. Tu moramo mi še pristaviti: že pred meseci smo v enem političnem pregledu povedali, da morajo prapori pravičnosti in poštenja plapolati vedno in povsod. Ne le Jugoslavija, marveč vse države mora prešiniti globoka zavest, da je nravno stališče eno in nedeljeno. Kar ni zame pošteno. to tudi za bližnjika ne more biti dobro, kar želim, da se meni ne zgodi, ne smem prizadjati sosedu. Taka moralna zavest mora obvladovati mišljenje vodilnih politikov in prišlo bo samo po sebi do tistega, kar iščejo večinski in manjšinski narodi na vseh povojnih zborovanjih.

DNEVNE VESTI.

Našim učiteljem!

Vest, da bodo podvrženi novim izpi om iz italijanščine, je razburila naše učitelje iz dveh razlogov. Prvič je bil rok za prijavo prekratek in so ga mnogi zamudili, ker so se nahajali na počitnicah ali so bili iz katerega drugega vzroka prepozno obveščeni. Nastalo je nadalje v njih opravičeno vprašanje: »Zakaj zahteva vlada od nas nov izpit, ako smo ga že enkrat položili z uspehom pred uradno komisijo? Ali ne tiči za novim odlokom skrita namera, odsloviti znova del slovenskega in hrvatskega učiteljstva?«

Dobil sem nalog, da posredujem v teh dveh smereh v Rimu. Že pretekli mesec sem se bil oglasil v naučnem ministerstvu, kjer so mi obljubili da podaljšajo za en mesec rok, in sicer toliko za prijavo kolikor za izpit. Treba je le da minister to potrdi. Glede izpita samega so me zagotavljali, da je predpisan samo za tiste, ki ga niso še prestali na podlagi odloka od 10. januarja 1924. Kaj pa z izpiti, ki jih je morda kdo položil pred 10. januarjem 1924? Pomirili so me z zagotovilom, da so vsi že položeni izpiti brezizjemno veljavni.

Ko sem se vrnil koncem tega meseca v Rim, sem šel še enkrat na ministerstvo, da zvem, ali je rok že podaljšan in da se še enkrat prepričam, kaj je z že prestanimi izpiti. Skušnja me je namreč naučila, da ne verjamem tako zlahka prvim obljubam.

Sedaj lahko javim našemu učiteljstvu s polno gotovostjo:

1. Šolski skrbnik v Trstu je že dobil nalog, naj podaljša za en mesec rok za prijavo in izpit.

2. Vsi do sedaj položeni izpiti imajo polno veljavo.

3. Kdor je že prestal uspešno kako uradno skušnjo iz italijanščine,

temu se ni treba javiti k novim izpitom.

Vest, ki jo je razširila v predmetu »Agenzia della Capitale« in posnela tudi »Edinost«, je nejasna in netočna. Resnica je taka, kakor sem jo gori označil.

V Rimu, dne 28. avgusta 1926.

Dr. Besednjak.

MOHORJANI!

Vnovič Vas opozarjamo, da se Vam nudi lepa prilika, dobiti proti doplačilu dveh lir še šesto knjigo »Oče, budi volja Tvoja...«, zanimiv roman iz istrskega življenja. Pošljite na upravo v Gorici, Corso Verdi, 1. dve liri, ali pa javite se pri bližnjem g. poverjeniku, ki bo potem radevolje sporočil število naročnikov upravi.

Kaj bo z vlogami pri bivši avstro-ogrski poštni hranilnici?

Poštno ravnateljstvo v Trstu javlja, da bo začelo izdajati nove italijanske poštno-hranilnične knjižice najpozneje še tekom tekočega meseca. Vloge se pa ne bodo smele dvigniti šest mesecev od dne, ko bodo nove knjižice vročene. Še le ko bo minul ta rok, bodo vlagatelji lahko začeli dvigati svoje vloge.

K vlogam, ki bodo spremenjene v lire, spadajo:

1. Vloge pri avstro-ogrski poštni hranilnici na hranilno knjižico ali tekoči račun, ki so bile vložene pred 26. marcem 1919 in še niso bile dvignjene.

2. Vplačila na tekoči račun, ki so bila vplačana pred 26. marcem 1919, a niso bila iz kakoršnegakoli vzroka izvedena, n. pr. trgovec je vložil na tekoči račun znesek, ki naj bi se izpačal drugemu trgovcu, a se to ni zgodilo.

3. Plačilni nalogi, katere je izdala avstrijska poštna hranilnica v dobro kake stranke, a jih poštna hranilnica do 26. marca 1919. ni izvršila. Italijanski državljani starih in novih pokrajin ter tudi oni, ki so si potom opcije pridobili italijansko državljanstvo, dobe za vsakih 100 avstr. kron 60 lir. Pri tem ne pride v poštev, jeli stanuje dotičnik v Italiji ali ne. Glavno je, da so oni, ki bivajo v Italiji, predložili tozadevni zahtevek do 15. febr. 1924 in oni, ki stanujejo v inozemstvu do 31. marca 1924. Tuji državljani, ki so stanovali v Italiji in so pravočasno prijavili svojo zahtevo, dobe za 100 avstr. kron samo 40 lir.

Slovenski romarji na Sv. gori.

V soboto 4. t. m. okrog devete zvečer je prispel iz Ljubljane preko Trsta v Gorico poseben vlak slovenskih romarjev, ki so se prišli poklonit svetogorski Kraljici. Romarji, katerih je bilo skoro 1200, so bili večinoma iz ljubljanske okolice in Vrhnike. Vodil jih je vrhniški dekan g. Kette, kateremu je stal ob strani msgr. dr. Klinar iz Ljubljane. Romarji so se po večini kmalu po dohodu v Gorico napotili na Sv. Goro. Par stotin so tri v ta namen naročene korijere v parkratnih vožnjah zapeljale na vrh Prevalja. Precejšnje število od dolge vožnje utrujenih potnikov se je pa zateklo v goriške hotele par ur k počitku. V nedeljo zjutraj so se že v prvih predpoldanskih urah jeli vračati slovenski romarji z Sv. Gore in se je njihova prisotnost v oživljenih goriških ulicah krepko opažala. Popoldne proti tretji uri so se romarji s svojim posebnim vlakom odpeljali preko Podbrda nazaj proti domovini.

Nov obrtni red.

Od 8. septembra t. l. velja za vsakogar, ki hoče začeti kako obrt ali trgovino, na obrtni red in ne več stari avstrijski. Treba je zaprositi za dovoljenje mestni magistrat in javiti svojo obrt ali trgovino tekom 15 dni trgovsko obrtni zbornici.

Davkoplačevalcem!

Opozarjamo davkoplačevalce, da so od 3. do 10. septembra na magistratu razgrnjeni seznami o davkih za trg.-obrtno zbornico, in sicer dopolnilna vrsta II. 1926 za l. 1924 in dopolnilna vrsta II. 1926 za leta 1925 in 1926.

Prošnje za sprejem v vojaške zavode.

Okrožno vojaško poveljstvo nam sporoča, da se morajo prošnje za sprejem v vojaške zavode za šolsko leto 1926-27 vložiti že do 15. sept. t. l. in ne do 30., kakor je razglasilo naučno ministrstvo.

Pouk pa prične mesto 20. oktobra že v prvih dneh oktobra.

Slovenski Orli pri sv. Očetu.

Zadnjič smo poročali, da je kongres katoliških telovadcev v Rimu odpovedan. Vendar je skupina 350 vdeležencev iz Slovenije: med njimi večje število Orlov, ki jih je vodil prevzvišeni ljubljanski knezoškof Jeglič, šla v Rim. Vsi so bili deležni sprejema pri sv. Očetu. Sv. Oče je Slovence pohvalil kot katoliško ljudstvo in prav posebno povzdignil plodonosno delovanje knezoškofovo v blagor Slovencev.

Vesoljni cerkveni zbor.

Najbrže v letu 1928. se bo vršil občni cerkveni zbor. Škofje iz vseh delov sveta bodo prišli skupaj, da se posvetujejo o splošnih cerkvenih potrebah. Nekateri trdijo, da se bo tedaj obravnavalo tudi takozvano »rimsko vprašanje«.

Svetoletno romanje Mar. družb v Log.

Vipavske Mar. družbe prirede v nedeljo, dne 19. septembra romanje v Log, ki bo združeno s praznovanjem svetega leta. Na predvečer v soboto ob Ave Mariji blagoslov in češčenje Sv. R. T. — V nedeljo bodo cerkvene slovesnosti ob 7¼, 9½, 10½ ter ob 2½.

Šolskemu oblastvu!

Na podlagi kr. odloka od 1. okt. 1923. št. 2185 čl. 6. pritiče učiteljem, ki poučujejo takoimenovani integrativni tečaj odškodnina za pouk in sicer lir 800 letnih.

V nekaterih didaktičnih okrožjih so učitelji ta denar prejeli, v drugih niso pa dobili ničesar kakor n. pr. v Šempasu in v idrskem didaktičnem okrožju.

Tem učiteljem bi bilo zelo ustreženo, da bi se jim izplačal težko zasluženi denar, saj je njihovo gmotno stanje itak slabo. Potrebno je, da pristojna šolska oblastva to zadevo čimprej uredijo. V prvi vrsti je dožnost prizadetih didaktičnih ravnateljev, da podprejo v tej pravični zahtevi svoje učitelje.

Za klobuk.

V ogabnih napadih, katere je pljunil Giovanni Lorenzoni na vse, kar je slovenskemu ljudstvu ljubega in koristnega, beremo tudi ovaduško trditev, da je msgr. Trinko v Vidmu zložil znano popevko: »Jaz nisem Taljanka...«. To zlobno podtikanje, ki naj bi ubilo uglednega in priljubljenega videmskega profesorja, je neresnično. Imenovano popevko je zložil sicer beneški Slovenec, toda ne msgr. Trinko, temveč že pokojni župnik Podreka. Spričevalo, ki si ga je izstavil veliki književnik Giovanni Lorenzoni s tako nevednostjo, si pač lahko zatakne za klobuk.

Toplo priporočamo.

»Resto del Carlino« nadaljuje svoje divje izbruhe proti Slovencem ter zahteva »posebnega inšpektorja« s sedežem v Gorici, da Slovence nadzoruje in dela med njimi italijansko propagando. Podpisan je Giovanni Lorenzoni. — Kandidata vladi toplo priporočamo.

Kino in demografija.

Kaj je kino vsi veste. Demografija je pa veda, ki preiskuje gibanje in naraščanje narodov in prebivalstva sploh. V zadnji številki goriškega časnikarskega lista »Squille Isontine« se je nad to slednjo spravil neki gospod Galante, ki ima v Gorici kinematograf. V nekem statistično-zgodovinskem članku o Julijski Benečiji premleva ta gospod Galante prazno slamo o prazgodovini naše domovine tako šolarsko in brez razumevanja, da ga vsak petošolec poseče. Tam kjer govori o izvoru Slovencev ne pove nič drugega, kakor, da je prišla večina Slovencev v Posočje in na Kras le vsled avstrijske politike, vsled prizadevanja slovenskih denarnih zavodov in vsled slovanofilske propagande od strani duhovščine. To so torej po mnenju tega pač učenega gospoda »izvori in početki« primorskih Slovencev. Vsekakor silno zanimiv zgodovinski nastanek. Ali urednik omenjenega lista nima gradiva in pusti, da že vsakdo praska s peresom po »Squillah« ali pa neče povedati gospodu Galanteju, ki je morda sicer brumen človek in spoštovanja vreden, da demografske študije in kino ne spadata v en lonec. Z veseljem bomo morda brali kak Galantejev članek o amerikanskih filmih njegovih zgodovinskih pa prav res da ne.

General Ronchi odšel.

Izredni fašistovski komisar za videmsko pokrajino general Quintino Ronchi je zapustil svoje mesto. Za njegovega naslednika je imenovan kav. Atilio De Lorenzio. General Ronchi je bil odločen pristaš politike, ki jo zagovarja napram Slovencem znani prof. Cavalotti.

Popolarska stranka.

V drugi polovici oktobra bo sklicala popolarska stranka svoj občni zbor. Na njem bodo tudi izvolili novega strankinega tajnika in novo vodstvo. Dosedanji tajnik don Sturzo, duša popolarcev, se nahaja, kakor je znano, v tujini. Popolarska stranka še ni strta in bo oživela.

Trboveljski rudarji.

Rudarji v trboveljskih premogokopih so zelo nesrečni ljudje. Enkrat jih preganjajo zastran komunizma, potem jim plače znižujejo, zdaj je pa kar kakih 4000 rudarjev na cesti. Država je bila namreč glavni odjemalec trboveljskega premoga. Prišlo pa je nekaj navzkriž med delničarji družbe in vlado ter je slednja odpovedala nakup. Družba je morala obrat deloma ustaviti. Seveda bogati delničarji ne bodo pri tem nič trpeli, zvalili so vso težo na ubogo delavsko paro in kratkomalo vrgli delavce in njih družine na cesto, češ, da ni dela.

Šolsko leto.

Na tehničnih zavodih, učiteljiščih in na komplementarni šoli prične pouk dne 6. oktobra. Izpiti pa začno z 21. septembrom.

Pred revolucijo?

V Španiji hudo vre odkar je diktator Primo de Rivera izdal neke odredbe, ki omejujejo neke izjemne pravice v armadi. Baje je v pondeljek vrhovni topniški nadzornik kar na svojo roko odredil mobilizacijo artilerije, ne da bi dovolil vojni minister. Najbrže se bodo kmalu udarili. Kralj namerava okliceti v deželi izjemno stanje.

Framasonsko zborovanje.

V oktobru se bo vršilo v Beogradu zborovanje framasonov s celega sveta. Na zborovanju namerjajo sestaviti proglas na človeštvo, naj složno dela za splošni mir. To bo na zunaj. V resnici pa si bodo pravili kaj drugega...

Smrt kosi.

Iz Vrsnega nam poročajo: V nedeljo zvečer ob 6. uri je nenadoma preminul v naši vasi h. št. 6 bivši bogoslovec France Berginc, žrtev svetovne vojne. Leta 1914 je dovršil gimnazijo v Gorici in vstopil v bogoslovje. Pričetkom vojne t. j. o binkoštih l. 1915. je prišel domov, ker so izpraznili semenišče in ga pretvorili v vojno bolnišnico. Že 11. junija bil je skupno s prebivalci vasi Vrsno deportiran v Kred. Med potjo pa, ko so prenočevali na prostem pri Kobaridu, se je radi posebnih dogodkov tako prestrašil, da je dobil živčni napad, začetek božjasti — epilepsije. Od tega časa ga je vedno napadala ta zavratna bolezen in mu vzela vso enerižjo; ni mogel ne nazaj v bogoslovje ne v kako drugo službo, doma je životaril v vednem strahu, da ga bolezen napade. Napadlo ga je večkrat hudo in je bil tudi večkrat previden, pa se mu je zopet zboljšalo, — iskal je zdravja pri raznih špecijalistih, — pa vse zastonj — v nedeljo ga je nenadoma vrglo in končal je svoje nesrečno, zares mučeniško življenje. Bil je pranečak našega gorskega slavca, Simona Gregorčiča; njegova stara mati, sestra pesnikova, še živi. Pokopali smo ga v torek s sveto mašo. Priporočamo ga v molitev — posebno njegovim bivšim sošolcem, izmed katerih jih je mnogo srečnejših kot on, ker so dosegli svoj vzvišeni cilj in stopajo pred žrtvenik ter darujejo Bogu nekrvavo daritev Jagnjeta. Spomnite se večkrat svojega nesrečnega sošolca pri tej najsvetejši daritvi! Ti pa, dragi France, počivaj v miru, — danes si dosegel svoj cilj, — danes je dan Tvoje nove maše — prosi za nas!

Iz Gor. Tribuše smo prejeli:

Dne 1. t. m. je umrla po šestih letih mučne bolezni Ivanka Jan v 55. letu starosti. Pokojnica je bila mati 14. otrok, od katerih je eden padel na rumunski fronti, drugi pa, ki je služil pri alpinih v Gorici, je umrl v tamošnji vojaški bolnišnici, ostali so vsi živi in zdravi. Pokoj njeni blagi duši, njeni obitelji pa naše sožalje! — Dne 2. t. m. pa je umrl v Gorici v bolnišnici usmiljenih bratov posestnik g. Jožef Hvala, ki je bil pred 14 dnevi prepeljan z vozom »Zelenega križa« iz Gor. Tribuše v Gorico. Lahka mu bodi zemlja!

Potniški avto.

Od pondeljka 6. t. m. je ukinjena poletna vožnja avta, ki je vozil iz Gorice ob 6.10 in iz Idrije ob 5. Ostane pa še vožnja z odhodom iz Idrije ob 5. uri in iz Gorice ob 13.15 do Ajdovščine, ob 16. uri pa iz Ajdovščine v Idrijo.

Od pondeljka 12. t. m. se ukine poletni urnik iz Gorice v Gradež ob 7.15 in nazaj ob 18. Lahko pa bo do nadaljnega še vozila ta korjera ob nedeljah, če se prijavi prejšnjo soboto do 19 ure vsaj 15 oseb.

Popravek.

Občni zbor »Kmetske in delavske gospodarske zadruge« na Idriji ob Bači se bo vršil dne 19. t. m. in ne 12. t. m. kakor je bilo v naznanilu občnega zbora, ki smo ga priobčili v zadnji številki, pomotoma javljeno. Vrinila se nam je neljuba pomota, katero s tem popravljamo.

Od doma sta zbežala

dva 14 letna fantiča, doma od Voglarjev na Trnovski planoti. Eden se imenuje Marij Pičulin od Franca, Voglarji št. 11. Fant je za svoja leta srednje, vitke postave, nosi črn klobuk brez traka in črno, ponošeno, že zašito priprosto obleko. Drugi se kliče Darko Plesničar od Rafaela, Voglarji, je manjši od prvega, za svoja leta majhne postave in nosi obleko slično kot prvi. Od doma sta odšla zadnjo sredo in starši ne morejo še do danes najti nobenega sledu, kam sta jo popihala. Kdor bi ju kje videl ali ju sprejel v službo, naj to takoj javi staršem, ki so v skrbeh. Stroški se povrnejo. Če ju kdo dovede domov, mu starši tudi plačajo stroške.

GOSPODARSTVO.

Vsem, ki so bili poškodovani po toči!

Goriški municipij nam je doposlal sledeči poziv, da ga objavimo:

Za odpis zemljiškega davka je merodajna naredba avstrijskega ministrstva od 25. 10. 1917 št. 516. Odpis mora zahtevati vsak posamezni davkoplačevalec, ki je bil po toči oškodovan. Prošnja se napravi na nekolekovanem papirju. Prošnje za odpis zemljiškega davka naj se vlagajo pri pristojni davkariji (Ufficio distrettuale delle imposte dirette). V smislu naredbe avstr. ministrstva se morajo prošnje vlagati 8 dni po nastali škodi. Za škodo, ki jo je povzročila letošnja toča, pa se vložijo prošnje lahko izjemno do 10. septembra.

V prošnji se morajo navesti zemljišča, ki so bila poškodovana; navedejo naj se številke poškodovanih parcel in številke posestne pole; v prošnji naj se tudi opiše in oceni škoda.

Najbolj pozno do 31. decembra 1926 morajo prizadeti predložiti še enkrat prošnjo za odpis davka in v tej prošnji morajo označiti vničeni dohodek v razmerju do dohodka, ki bi ga imeli, če bi ne bili poškodovani.

Goriški municipij je prejel priobčeni poziv od goriške davkarije. Podobno okrožnico je poslala davkarija gotovo tudi drugim županstvom. Zato naj vpoštevajo ta poziv vsi, ki so bili oškodovani po toči in naj vložijo prošnjo za odpis zemljiškega davka do 10. septembra pri pristojni davkariji.

Kaj je novega na deželi?

Kronberg.

Pretekli teden se je obesil v Grčni Jakob Leban, star 57 let. Mož je dal po vojni porušeno hišo pozidati neki italijanski tvrdki. Ta je hišo obnovila, toda je dvignila več denarja kakor je znašal konkordat. Ker pokojni ni mogel ogromne razlike poplačati, se ga je začel polaščati obup in v omračenosti uma si je vzel življenje. Ker je bil drugače vzgleden katoličan, je bil pokopan v Gorici s cerkvenimi obredi. N. p. v m.!

Šempas.

Umrl je po daljši bolezni tukajšnji trgovec in posestnik Josip Hvala, bivši župan. Dosegel je nad 60 let. Bil je vrl, zaveden Slovenec in splošno spoštovan. Med vojno je mnogo pretrpel, ker je branil pravice ljudstva napram vojaštvu. Bil je zato tudi odstavljen kot župan in poklican k vojakom. Umrl je 2. t. m. zvečer v Gorici v bolnišnici usmiljenih bratov, kamor je šel iskat še zadnjo pomoč. Naj počiva v miru! Rodbini in sorodnikom naše sožalje. — Njegov pogreb se je vršil v soboto 4. septembra v Gorici. Obilna vdeležba je pričala, kako je bil rajnki župan priljubljen pri ljudstvu, kateremu je storil mnogo dobrot in radi njegove plemenitosti mu bo ohranjen v Šempasu trajen spomin. Pri žalnem sprevodu, ki se je vil iz gor. bolnišnice, so bili tudi zastopniki šempaške in ozeljanske občine. Pri pogrebu smo videli tudi državnega poslanca drja Besednjaka. Blagi pokojnik je bil pokopan na pokopališču na mirenski cesti.

Vogersko.

Naše prosvetno društvo »Pomlad« bo imelo 12. t. m. v proslavo obletnice ustanovitve društva večjo vrtno prireditev. Vršila se bo v prostorih g. A. Hvaliča; začetek točno ob 3. uri popoldne. Na sporedu je več pevskih točk, burka enodejanka: »Mutasti Izidor« ter roparska drama s petjem: »Volkašin«. Pri pevskih točkah nastopijo razun domačega zbora pevski zbori iz Dornberga, Batuj in Šempasa. Med odmori in pri prosti zabavi svira godbeni oddelek iz Prvačine. Pridite v obilnem številu!

Miren.

Predzadnjo sredo zvečer smo končno dobili toliko zaželjene zvonove. Ker nimamo še izgotovljenega zvonika, smo jih morali zaenkrat še shraniti v nekem prostoru. Zvonovi so po svoji teži, velikosti in glasovih enaki onim iz pred vojne, a ne po zaslugi vojno-odškodninskih oblastev. Stari zvonovi so tehtali 3950 kg ter so bili tekom vojne vničeni. Cerkveno oskrbništvo je ob določenem času prijavilo vojno - odškodninskim uradom vničene zvonove s prej označeno težo, ki je bila ugotovljena po izvedencu strokovnjaku. Komisarijat v Trevisu pa je odbil 400 kg teže, tako da nam je vlada priznala le 3500 kg. Cerkveno oskrbništvo je poskrbelo, da nam je livarna Lapagna v Trstu vlila kljub temu zvonove s prejšnjo težo, seveda pod pogojem, da plačamo razliko L 7 tisoč. Ni to malenkosten znesek, vendar smo prepričani, da je med našim občinstvom še vedno toliko idealnih in vernih ljudi, da bomo ta znesek poravnali v kratkem času. Ne bo dolgo, ko bodo naši ljubljenci krščeni in oglasili se bodo iz visokih lin ter z mogočnimi glasovi jeli vršiti svojo važno nalogo. Vaščani, pokažimo, da znamo pojmovati vrednost zvonov in naj ne bo nikogar, ki bi ne daroval par lir za sklad, ki je potreben, da plačamo dolžni znesek. Darovi se bodo pobirali v zakristiji po sv. mašah, pa tudi v župnišču. Tudi ko se bodo prispevki začeli pobirati po vasi, naj vsak občinar daruje par lir. Na delo!

Podraga.

(Napad.)

Za opomin dekletom, da naj ne hodijo same, posebno ob poznih urah, priobčujemo sledeči dogodek:

V nedeljo dne 29. m. m. ob 7. uri zvečer, se je vračala iz Vipave proti domu 22 letna Marija Janežič. Kmalu zapazi za seboj dve osebi, ki ji sledita. Ona, ne ozirajoč se več nazaj, pospeši korake, da bi se čimprej oddaljila od neljubih zasledovalcev. Ko pride do najbolj samotnega kraja med Vipavo in Podrago, jo kar naenkrat nekdo zagrabi za roke, vprašajoč, če se kaj boji. Ona v silnem strahu začne klicati na pomoč. Napadalec v strahu, da bi koga ne priklicala, ji je skušal z roko zamašiti usta; obenem pa ji je zagrozil. V tem hipu ga je njegov tovariš, ki je dotedaj mirno gledal, pahnil proč — obenem pa prevrgel dekle na tla. Ta porabivši to priliko, se naglo vzdigne ter zdirja še vedno kličoč na pomoč, proti 5 minut oddaljeni hiši, kjer najde varno zavetje, dokler niso prišli slučajno mimo domači fantje ter spremili prestrašeno dekle domov. Napadalca v jezi, da jima je plen ušel, sta se spravila nad solnčnik, katerega je dekle pustilo, ter ga vsega polomila.

Dobrovo.

Kakor že javljeno, se bo vršila v nedeljo 12. t. m. na Dobrovem velika javna veselica. Prosvetno društvo vprizori dramo v petih dejanjih »Rokovnjači«. Na sporedu so tudi Leopardijeva »Alla Luna«, »Jutranja«, ki jo poje zbor iz Fojane in »Kresovale tri devojke«, ki jo poje zbor iz Cerovega. Med odmori bo sviralo godbeno društvo iz Biljane in bo delovala šaljiva pošta. Kdor hoče videti rokovnjače-bradače, naj se potrudi v nedeljo na Dobrovo. Po veselici prosta zabava. Začetek točno ob 4. popoldne.

Otalež.

Meseca avgusta (dne 8.) je umrla nepričakovano hitro v 38 letu starosti Apolonija Lipužič, dobra krščanska gospodinja iz Lazca. Zapušča 6 nepreskrbljenih otrok. Preostale Bog tolaži in naše sožalje! Žita smo malo namlatili. Ako bode vreme stanovitno in lepo, imamo upanje, da bode tudi še turšiča in ajda obrodila. Pri nas v hribih že zgodaj slana pomori jesenske pridelke. Naši krčmarji točijo vino, ki ga rodijo idrijski vinogradi?! Ubogo, revno ljudstvo, kedaj prideš k spoznanju!!

Črni vrh nad Idrijo.

V enem dnevu je dospel iz Londona v Črni vrh kavčukast balon, ki ga je nekdo našel 8. avgusta na Strmcu. Balon je bila izpustila v Londonu neka vremenska opazovalnica 7. avgusta, kakor je razvidno na karti, ki je bila privezana za balonov rep. Opazovalnica naproša balonovega najditelja, naj ji vrne karto, kar se je tudi zgodilo. — S pomočjo takih balonov določujejo vremenoslovci smer in jakost vetrov, da morejo potem izdelovati vremenske napovedi za prihodnje dni. Naš balon je vsekakor redka in zanimiva najdba. Preletel je, gnan od silnih vetrov, v enem samem dnevu in med hudimi nalivi velikansko razdaljo; moral je najbrže tudi skozi snežene viharje, kajti pot ga je vodila preko visokih Alp in tisto nedeljo je v Alpah snežilo, saj smo tudi mi videli po oni nedelji naše gorske velikane odete v belo snežno obleko. Da je balon mogel napraviti tolikšno pot, je znamenje, da je napravljen iz najfinejšega kavčuka, kar zopet govori, da je angleško blago lahko najfinejše, ker so v angleških rokah skoraj vse najbogatejše dežele sveta.

Jožefinska doba v Idriji.

(Dalje.)

Ko se na to nič ne ukrene, prosita drugo leto kaplana, naj se jima vsaj onih 75 gl. da letno kar se je ugotovilo da jima po novi štoli odpade. Za samo hrano vendar ne moreta delati, za obleko, knjige, podporo revežem moreta kje dobiti. Prisiljena sta prositi stran, ako se nič ne ukrene.

12. 3. 1789. odgovori rudnik, da ne da nič. Ako v resnici ne moreta shajati, naj ju pa ordinarijat prestavi na bolj dotirano mesto.

Župnik je nato samovoljno zvišal štolo in sicer za 9 krajcarjev pri pogrebu z mašo, enako pri vpeljevanju mesto prejšnih 3 kr. sedaj 12 kr., pri oklicih in poroki pa 17 kr. več. Ljudje so bili nejevoljni in hitro se je rudnik lotil, da je prisilil župnika, naj vse pri starem ostane in vsa štolnina naj se na cerkvena vrata nabije. Vihar je nastal med gradom in župniščem ko je 24. 4. 1789 oberamt vsled postave z dne 5. 8. 1784 imenoval nova cerkvena ključarja, ne da bi prej kaj vprašal župnika.

Tudi je dovolil exkanoniku Paumanu, da se v Idriji naseli in prevzame nemške pridige, ker so napravili novi jarek sv. Josipa in se je Idrija zavezala dajati 4480 metričnih stotov živega srebra Španiji za 6 let, potem se še za daljnih šest let celo zavezala dajati 5600 m stotov. Zato so poklicali več rudarjev iz Tirolskega, Saksonskega, Štajerskega in Koroškega in ti so želeli ob nedeljah nemške pridige.

V adventu in 40 danskem postu sta hodila 2 kapucina iz sv. Križa na duhovno pomoč. Spovedovanja je bilo takrat veliko in prav počasi se je delalo. Rudnik je za nju plačeval po 45 kr. na dan za hrano pri župniku. Ko so razmere bolj napete postale je pa rudnik plačal le po 40 kr. Župnik je sicer naredil pobotnico za 160 dni po 45 kr. a rudniška blagajna je plačala le po 40 kr.

Vse to je vžalilo župnika Tiringerja, zato mu je ušla kaka opazka in kritika radi tako samovoljnega in netaktnega postopanja, ki je pa dospela na ušesa v grad.

Oberamt ga prav resno opomni, naj se v prihodnje vzdrži vsake kritike, kajti stem se pregreši dvakrat zoper višjo oblast. Naj bode torej bolj skromnega obnašanja!

Tiringer odgovarja na to: »Nisem pričakoval da bom pri tolikem delu dobival toliko žaljivega in poniževalnega od višjega urada. Ne bom na vse odgovarjal, le trojno naj omenjam.

1. Cerkvena ključarja ste brez mene imenovali kar čisto nova moža. O tem sem se res nepovoljno izrazil, saj bode vendar vsaki pripoznal, da je bilo tako ravnanje naravnost pristransko. In zato se mi da ukor v tako sramotilnem tonu in še celo s povdarkom! Bi li bil ugled rudniškega urada kaj trpel, če bi se bilo v tako eminentno cerkvenih zadevah vprašalo cerkvenega predstojnika t. j. župnika? Če že uljudm snttеongezhaaeatv d dd že uljudnost tega ne zahteva, pa gotovo pravica; kaj se je pozabilo na »navodilo« iz 13. 8. 1870, ki tako gorko svetuje naj bode soglasje med duhovščino in svetno gosposko? Tam se želi naj se k cerkvenim službam le oni jemlje, ki ima res cerkveni značaj in vsposobljenost!

2. Zadeva Pauman. Če je mislil gospod tu ostati bi se moral vendar prej predstaviti guberniju, da mu dovoli. Če sem jaz vprašal, ali sme tu ostati sem ravnal le v smislu državnega odloka ki določuje da mora vsak duhoven ki iz aktivne službe stopi, biti v domačem kraju pod vodstvom domačega župnika. Zadnji čas je toliko duhovnov šlo v penzijo in sedaj pohajajo kjer se jim zljubi, so brez dela, le v spodtiko prebivalstvu. In meni ki se tako držim postave se tako ostentativno povdarja, da Pavman tu ostane. Ima li dovoljenje? Kako naj ostane? Kot župnik? Ne! Ne! Vsaki duhoven v penziji, pa naj bo direktor profesor ali kanonik je pod vodstvom in nadzorstvom svojega župnika.

3. Se mi vrne in popravi pobotnica radi 2 kapucinov od 45 na 40 kr. dnevno. Vendar mora biti gospodi v gradu znano, da smo že pred 2 letoma določili 45 kr. na dan, ko ste me naravnost prosili naj vzamem kapucina na hrano in stanovanje.

Ali se mi ni moglo letos prej povedati da bode ceneje kot prejšnja leta? Jaz bi se bil dal morda celo »zglihati«, morda bi bili prišli celo na 10 kr. na dan.

Pričakujem da se me ne ponižuje v prihodnje, temveč moja veljava varuje kakor postava zahteva.«

Odgovor na to:

»Radi oblike in raznih zadev v dopisu in radi nepremišljene pisave bi morali kar zavrniti dopis z dne 18. t. m., a radi nesrečnega temperamenta imamo ž njim usmiljenje, ter hočemo pisatelja radi nevednosti v uradnih spisih potrebno poučiti.

1. Naznanili smo mu, katere ključarje smo izvolili in vam ne pristoja odloke višjih kritikovati ali celo grajati. Direkcija, kot zastopnik višje oblasti pač ne bo sveta iskala pri župniku, posebno še ako ji postava daje popolnoma proste roke pri njenem postopanju. Postava z dne 5. 8. 1784 pravi, da imajo ključarji skrbeti za red in snago pri cerkvenem osebju, odredba iz leta

Modrejce.

Ker je pozval neki dopisnik iz Modreje v »Gor. Straži« z dne 18. avg. t. l., da naj se oglasi dotični, ki bi bil kaj prizadet z dopisom v omenjeni številki, sem se oglasil jaz podpisani v »Goriški Straži« z dne 25. avg. Čakal sem do sedaj, da bo dotični dopisnik toliko možbeseda, da bo odgovoril in poravnal meni storjeno krivico na dobrem imenu, ali zaman. Pozivam zato dotičnega in sicer slednjič, naj se opraviči, ker bi bil drugače primoran nastopiti sodno pot, da se izve njegovo ime in da bo vedel vsak, s kakšnim človekom ima »čast« živeti in se ga varovati, ker je navaden obrekovalec. *Peter Fortunat p. d. »Klemenov«.*

Brje.

Prihodnjo nedeljo dne 12. sept. priredi »Bralno in pevsko društvo« veselico. Na sporedu je šaloigra v treh dejanjih: »Charleyeva teta«. Med odmori in pri prosti zabavi petje, godba salonskega orkestra iz Vipave, srečkanje. Prireditev bo v Trpinovi dvorani v Kasovljah. Začetek ob 3. pop. Prijatelje vesele zabave vabimo na par lepih uric!

Trnovo pri Kobaridu.

V sredo 1. t. m. popoldne okrog dveh in pol se je zgodila pri nas grozna nesreča. Prižigalec min pri sedanji popravi ceste med Trnovom in Kobaridom Jožef Fon iz Trnova št. 61, star 30 let, je zbiral smodnik iz stare municije. Na ta način so namreč hoteli znižati stroške za nabavo streliva. Ta usodepolni dan je hotel dobiti smodnik iz dveh kapselnov od nekdanjih metalcev min. Pri tem delu, ki ga je vršil doma na skednju, sta kapselna razpočila in nesrečneža grozno razmesarila. Trebuh mu je bil popolnoma preparan, tako da je izstopil želodec s črevesjem. Odtrgana mu je bila leva roka v zapestju in več prstov na desni. Tudi na obrazu je dobil težke poškodbe in je zgubil obe očesi. V tako groznem obupnem stanju ga je prepeljal goriški »Zeleni križ« v goriško bolnišnico, kjer je pa kmalu potem zdihnil. Pokoj njegovi duši, težko prizadetim ostalim pa naše iskreno sožalje!

Čezsoča.

Naša vas zelo napreduje. Naše prosvetno društvo se je zopet pokazalo s prireditvijo, ki je nad vse nepričakovano lepo vspela. Dvorana je bila nabito polna. Pa kaj ne bi lepo uspela saj je program te veselice daleč presegal vse veselice naše okolice. Iznenadilo nas je lepo solo - petje g. Joško Bratuža. Poslušali bi ga kar celo noč. Iz srca vsi želimo, da bi nas ta gospod še kedaj obiskal in nam še pokazal lepoto pravega petja. Uprizorili smo tudi več dramatičnih in šaljivih prizorov. Bovški naraščaj je zelo lepo pokazal pretresljive prizore iz boja mladega dekleta s smrtjo in hudobo. Tudi Robota se je zelo prestrašil, ko je zagledal zamorca. Ženin Miha seveda se je hotel tudi to pot poročiti pa revež je bil prereven. Med odmori je krepko udarjala vojaška godba in nam odmore kratkočasila. Cela prireditev je lepo uspela le tu pa tam so motili lepo petje, krepki glasovi harmonike »naprednega« društva, za dar se jim iz srca zahvaljujemo.

Gledalec.

—

Odbor društva se zahvaljuje za lepo uspelo prireditev gosp. Joškotu Bratužu za njegovo prekrasno petje obenem se zahvaljuje g. Uršiču iz Kobarida za spremljanje, godbi, ki je kratkočasila odmore in vsem drugim za obilno udeležbo. Bog živi! *Odbor.*

Marijino Celje.

Prihodnjo nedeljo 12. t. m. bo po stari navadi pri naši romarski cerkvi vsakoletni shod Marijinega Imena. V soboto popoldne bodo romarjem na razpolago spovedniki, v nedeljo bo slovesna sv. maša s procesijo. Pridite na našo prijazno goro h Kraljici Milosti!

Škrbina.

Cerkveni pevski zbor v Škrbini vabi na svojo prireditev dne 12. sept. točno ob 3. uri popoldne. Na sporedu je petje, deklamacija in igra »Domen«. Med odmori svira godba iz Svetega. Ker je to prva kulturna prireditev po vojski v Škrbini pričakujemo obilne udeležbe. V slučaju slabega vremena se vrši dne 19. sept.

Pozdravi fantov-vojakov.

Podpisani slovenski fantje - vojaki, ki služimo pri 82. pešpolku v Rimu sedaj v Civitavecchii, pošiljamo najlepše pozdrave vsem našim staršem, bratom in sestram ter vsem zavednim fantom in dekletom, posebno pa »Goriški Straži«, ki nas je spremljala ves čas vojaškega življenja. Sedaj pa upamo, da se vidimo kmalu v domovini. — Na svidenje! — Vsi letnika 4 in 5: Vuga Leopold, Vedrijan; Srebrnič Jožef, Medana; Močilnik Henrik, Močila; Prinčič Franc, Cerovo; Trebec Jožef, Orlek; Sedej Alojzij, Cerkljanski Vrh; Gorenšček Jožef, Drežnica; Prinčič Franc, Fojana; Bratina Benedikt, Gorenje; Brecelj Ivan, Ajdovščina; Figel Ivan, Ajdovščina; Figel Emil, Vogrsko; Metan Marij, Škofija; Peternel Fr., Jagerščе; Švara Alojzij, Skopo; Prinčič Henrik, Medana; Jermol Avgust, Avče; Ravbar Karol, Vel. Repenj; Colja Emil, Prečnik; Brankovič Leopold, Črniče; Žerjal Rudolf, Boršt; Gorjup Avguštin, Lipica; Klemenčič Albert, Avško; Kobal Jožef, Podkraj; Blažič Josip, Deskle; Penko Jernej, Čepno; Rosič Rafael, Logje; Ursič Karol, Plešivca; Prunk Franc, Vremski Britof; Žižmond Jožef, Vogrsko..

* * *

Fantje od 2. konjeniškega polka, ki se sedaj nahajajo na vojaških vajah v Montefiaschone pošiljajo vsem v domovini srčne pozdrave. — Ušaj Franc, Črniče; Goljevšček Ivan, Marijino Celje; Gaberšček Anton, Gabrije; Ipavec Franc, Banjšice; Sušic Ivan, Stara gora; Angelin Franc, Čehovin Hieronim, Branica; Andlovič Ivan, Gradišče; Koren Anton, Fon Janez, Drežnica; Toroš Stanislav, Medana; Sonkovič Alojzij, Berce, Lukan Pavel, Godovič; Rutar Ludvik, Poljubin.

* * *

Milan.

Tople pozdrave pošiljamo slov. fantje - vojaki, ki služimo pri 68. pešpolku v Milanu. Sedaj smo na velikih vojaških vajah v bližini švicarske meje. Pozdrave pošiljamo v prvi vrsti naši »Goriški Straži«, ki nam prinaša novice iz slovenske domovine. Dalje pozdravljamo starše, brate in sestre ter vse slovenske fante, posebno pa naša dekleta, ki so menda že pozabila, da mi še na svetu živimo. Ob tej priliki se spominjamo tudi na letnik 1907 in mu kličemo, naj se zabava dokler je še na svobodi. Svetujemo mu, naj še utrjuje v nogah in ramenih, ker tu se veliko maršira in težko nosi. Fantje, korajžno! — Kavčič Karl, Črni vrh nad Idrijo; Klanjšček Anton, Dol. Cerovo v Brdih; Možina Gregor, Cerkno; Bergoč Miroslav, Trnje pri Št. Petru na Pivki; Saftič Jožef, Zvonik; Pirih Rafael, Kal pri Kanalu; Medvešček Ivan, Gor. Cerovo; Bolčina Anton, Črni vrh nad Idrijo; Gabrijelčič Ozvald, Ložice; Čargo Anton, Lokev; Kenda Anton, Temline; Krebelj Jožef, Podbrdo; Kukanič Ivan, Zgonik; Prodan Ivan, Furt Prodan, Sušan Ivan, Kučeli; Džuljevec Karol, Kojsko; Žvab Ivan, Šmarje pri Sežani; Furlan Izidor, Brje pri Rihemberku; Furlani Albert, Prvačina; Roželja Ljubko, Temnica; Softič Jožef, Dolenje; Zuljan Karol, Kojsko; Lampe Vincenc, Idrija; Marjo Verdovec, Trst.

Širite „Goriško Stražo“

Zahvala.

Potrti v globoki žalosti radi prezgodnje izgube našega preljubega edinčka

Radkota

izrekamo tem potom srčno zahvalo vsem onim, ki so nam v žalosti na katerikoli način priskočili na pomoč. Posebno se še zahvaljujemo preč. gosp. župniku Josipu Kosu iz Biljane ter preč. g. vikarju Iv. Podobniku iz Gradnega za tolažila in spremstvo nepozabnega pokojnega. Iskrena zahvala g. zdravniku dr. Armandu D'Ottone-ju za skrb in požrtvovalnost za časa bolezni našega ljubljenčka. Enako se najtopleje zahvaljujemo vrlemu pevskemu zboru iz Biljane, darovalcem vencev in cvetlic ter vsem znancem in prijateljem, ki so v tolikem številu spremili nežne ostanke našega edinčka v angelski raj.

Žalujoči:

Milka roj. **Obljubek** in **Anton Juša**, stariši.
Cvetka, Jelica, Zmagica in **Vidica**, sestre.

Drnovek, dne 2. septembra 1926.

1770 pa govori le o posvečenih osebah. Torej je župnik v zmoti. Če razmere med direkcijo in župnim uradom ni prisrčno, je kriv župnik, ker ne pozna svojega delokroga, in misli da je on patronus ecclesiae in sme po svoji volji brez vednosti višje oblasti vse odločevati.

Direkcija se nič ne vtika v strogo cerkvene zadeve, ali razmere inter clerum, pač pa so bili slučaji ko se je za veljavo župnikovo potegovala. Ona pozna svoj delokrog in si ne da uplivati od nobene strani. Župnik je tudi stipendiarius cameralis, ki je dolžan najbolj natanko spolnovati odredbe in zapovedi višjih. Direkcija ima pa tudi moč v rokah, da si pridobi veljavo, če drugače ne pa da temporalia odvzame.

Ker župnik naša določila kar »pisma« imenuje, ga podučimo, da Geschäftsstil pravi: Uradi enake vrste občujejo med seboj po dopisih, ki se »note« imenujejo; kar pa župnik od nas dobi, se imenuje »odlok« ali »dekret«.

2. Glede Paumana ne preiskujemo kdo je zakrivil, da se je njegovo bivanje tu sumničilo. Dopis z dne 18. t. m. kaže, da župnik ni nič kaj vesel, da v Idriji prebiva. Zagotavljamo pa, da se bode vse storilo, da se mož ki se toliko žrtvuje za nemške rudarje, dolgo ohrani pri idrijskem rudniku. Njegova gorečnost v pastirstvu, njegovo plemenito, nevsiljivo obnašanje ne bode dalo povoda župniku kaj proti njemu ukreniti. Šolski vodja in katehet gojita isto spoštovanje do gospoda župnika, kakor gospod Pauman. Razume se, da on ni v istem razmerju, kakor gospoda kaplana. Tema lahko ukažete, ž njima lahko disponirate, a če hočete Paumana za kaj pridobiti, treba se k njemu približati s prošnjo, kajti on dela brezplačno. Ima nemške govore, kakoršnih še nismo slišali ne od gospoda župnika, še manj pa od nenemških gospodov kaplanov.

3. Radi popravljene pobotnice za hrano in postrežbo gg. kapucinom, naj se ne razburja. Popolnoma na prosto mu je dano, da lahko dvigne svoto pri blagajni bratovske skladnice, ali pa lansko opusti. Noben ga ne bo k temu silil. V tem oziru nam je župnik toliko kakor vsaka privatna oseba. Več se jih je ponudilo, da bi bilo »potrebno« dati očetom kapucinom in to precej ceneje. Zato nismo navezani na župnišče.«

Župnik je nato pomirljivo odgovoril, a zopet napravil »veliko napako«. On je odpisal na pol pole in zopet na celo stran in imenoval od direkcije njemu došlo pismo le »Schreiben vom 20 dm.«

Nato je dobil 29. 7. 1789 oster ukaz: »Tuje so župniku važne naredbe in »Kanzleistila« ne pozna. V naslednjem se ga za silo poduči.

Nižji urad dela do višjega le prošnje, ki so vselej kolekovane, ali se napravi poročilo brez koleka, a oboje se piše le na pol strani, in sicer po pregibu le na desni strani, ne pa vselej na celi poli, ali pa na več pol, ne pa samo na pol pole, kakor župnik navadno dela.

Pregiba se na oktav in odda in loco v odprti koverti; ako vloga ni tako zvršena se po predpisih ne sme sprejeti in tudi ne protokolirati, temveč se stranki naravnost vrne. Zadnja vloga je zopet na pol pole in v zapečateni koverti, kakor kako privatno pismo. To ne kaže spoštovanja do višje oblasti. Vrnilo bi se, ko bi ne imeli usmiljenja z nevednostjo župnikovo.

In zope tje le dopis z dne 20. t. m. kot odgovor na naš odlok. Naj se še enkrat omenja in za naprej uvažuje da višja oblast daje le odloke, dekrete, ukaze nižji oblasti, le enakovrstne občujejo med seboj s pismi ali notami.

G. župnik nima ali časa, ali pa resne dobre volje, da bi preštudiral »Amtsstil«, kako se uraduje. Zato se mu še zadnjikrat tem potom razloži, da bo v prihodnje pri enakem postopanju dobil svoje uloge nerešene nazaj.

Kako so vsako malenkost iskali, da so sitnarili se spozna iz pisma 3. 12. 1789. Ondi grajajo šolsko vodstvo, ker ima samo katehet Anton Schöpf ob nedeljah in praznikih šolarsko mašo. Vpraša se, ali ne poznajo gubernijalnega ukaza, da morata 2 duhovna se vrstiti za šolarsko mašo? Zopet so pisali o tem ordinarijatu v Gorico. Temu je bilo že preveč sitnosti, zato graja v odgovoru, da se daje župniku psovke kakor: Starrsinn, Hochnnut, Ehrgeiz in priporoča vzajemno skupno delovanje.

To je speklo naše ravnateljstvo in odgovarja 17. 6. 1790 da mu je sicer žal, da je rabil take epitete, a postopanje župnika Tisingerja jih zasluži v polni meri. Njegova gostobesednost kaže napuh in kaj je zadnjič naredil? Vrnil je in politicis dekret direkciji z opombo, da od nje ne sprejema nobenih dekretov in politicis!

Še kakih 5 let po smrti cesarja Josipa II. se je kazal oni cerkvi nasprotni duh. Marsikatero prasko je imel župnik Tisinger, na zadnje se je naveličal mesta in odšel 10. 4. 1794 na malo župnijo Kovor pri Tržiču, kjer je pa 2 leti pozneje umrl dne 24. maja 1796. Dočakal je komaj 51 let, pljučnica mu je končala burno življenje.

Morda so tudi navedene razmere vplivale, da se je Idrija in Spodnja Idrija dne 14. 7. 1791 izločila iz goriške nadškofije in priklopila ljubljanski. (Konec.)

Dve izjavi.

Objava Gor. Mohorjeve družbe.

Prejeli smo od odbora Goriške Mohorjeve družbe in objavljamo:

V dnevniku »Resto del Carlino« z dne 29. avgusta t. l. je izšel članek prof. Giov. Lorenzonija z napisom »Propaganda antinazionale e clero sloveno«. V tem članku je pisec napadel Goriško Mohorjevo družbo takole:

»Glede te Mohorjeve družbe je dobro si predočiti, da je pred vojno imela svoje središče v Celovcu in da ga danes ima v Prevaljah v Jugoslaviji. Da bi pa imela svobodno možnost, tiskati tu v Italiji svoje knjige, — zakaj uvoz tiskovin iz sosednje kraljevine se dovolj strogo nadzoruje in je bil v gotovih časih v preteklosti celo popolnoma prepovedan, — se je goriški odsek navidez odcepil od (prevaljske) Družbe in deluje kot avtonomen odsek. Toda imamo vzrok da mislimo, da so vezi z inozemstvom bolj tesne, kot bi hoteli, da domnevamo, in da finančne podpore, da more Družba skoraj darovati pet knjig, prihajajo od tam. Kako naj si sicer razlagamo, da se prepogosto prikazuje v Gorici oni znani duhovnik, profesor in propagandist iz Ljubljane, ki sliši na ime Don Ujčić?«

Te trditve profesorja G. Lorenzonija so popolnoma neresnične.

1. Ni res, da je Goriška Mohorjeva družba podružnica jugoslovanske Družbe sv. Mohorja v Prevaljah. Res je, da je Goriška Mohorjeva družba popolnoma samostojna cerkvena bratovščina, ustanovljena z odlokom knezonadškofijskega ordinarijata v Gorici z dne 15. novembra 1924 in sicer le »za slovensko ljudstvo živeče v Italiji.« Družbo je potrdila pristojna rimska kongregacija in je njeno delo odobril ves katoliški episkopat Julijske krajine in sam Sv. Oče Pij XI. Goriška Mohorjeva družba nima z Družbo sv. Mohorja v Prevaljah nikakih zvez.

2. Kdor trdi, da dobiva Goriška Mohorjeva družba financijelno podporo onostran meje, grdo laže in obrekuje. Naše poslovne knjige pričajo, da se Družba vzdržuje iz lastnih sredstev. Oblastvom so naše knjige vsak dan na vpogled. S kakimi gmotnimi težkočami se mora Družba boriti, kažejo računski zaključki, javno razpoloženi občnemu zboru.

3. Ni res, da prihaja g. prof. dr. Ujčić radi tega pogostoma v Gorico, da bi donašal Družbi finančna sredstva. Res pa je, da g. dr. Ujčić zahaja v Gorico zato, ker ima kot bivši semeniški profesor svoje znance in prijatelje med slovenskimi pa tudi italijanskimi duhovniki in lajiki. Da g. dr. Ujčić ni nikakršen propagandist, kaže dejstvo, da je g. dr. Ujčić hišni prijatelj kr. konzula Italije v Ljubljani.

Iz teh dokazov je razvidno, da so trditve prof. Lorenzonija prosto izmišljene laži.

Dvigamo slovesen protest proti temu krivičnemu napadu na katoliško cerkveno ustanovo in si pridržujemo pravico, da bomo uporabili proti krivcu sredstva, ki nam jih nudijo državni zakoni.

Gorica, 6. septembra 1926.

Za odbor »Goriške Mohorjeve družbe«:

Dr. J. Kralj, t. č. tajnik. Dr. Josip Ličan, t. č. predsednik.

Objava Alojzijevišča.

Z ozirom na članek prof. Giov. Lorenzonija z napisom »Propaganda antinazionale e clero sloveno«, objavljen v listu »Il Resto del Carlino«, z dne 29. 8. t. l., prosimo, da priobčite v Vašem cenj. listu tale popravek:

Prof. Lorenzoni je med drugim postavil sledeče trditve: »V slov. Alojzijevišču v Gorici kraljuje pod skromnim imenom prefekta neki don Terčelj, jugoslovanski državljan, ki so ga poklicali preko meje nalašč, da vzgojuje mlade slovenske gojence. Ti revčki se sicer ne posebno hvalijo s hrano, toda se počutijo dobro v ambijentu, kjer je njihovo čustvo — ali se spominjate tiste učiteljičice, ki se radi čustva ni hotela vpisati v Anif (združenje fašistovskih učiteljev). V tem zavodu je z dovoljenjem šolskega oblastva delovala zasebna osnovna šola, ki je bila formalno italijanska, duševno pa slovanska.«

Te trditve so popolnoma neresnične.

1. Ni res, da je »Slov. Alojzijevišče« *v tesnem stiku* s katoliškim šolskim društvom, ki ima razne oddelke, med temi tudi zvezo med slovenskim dijaštvom v Italiji in pa »Pevsko, glasbeno in dramatično društvo«. Res pa je, da Slov. Alojzijevišče ni bilo nikoli, in tudi sedaj ni kak oddelek gori označenega društva in imenovanih udruženj. Res pa je, da katoliško šolsko društvo sploh ne eksistira.

2. Ni res, da »vlada kot gospodar v Slov. Alojzijevišču Don Terčelj pod skromno obleko prefekta, ki je jugoslovanski državljan in ki so ga pozvali čez mejo nalašč zato, da vzgaja slovenske gojence v zavodu.« Res pa je, da g. Terčelj ni bil nikdar pozvan od odbora Slov. Alojzijevišča, da pride čez mejo nalašč zato, da vzgaja naše gojence. Res je dalje, da g. Terčelj ni bil nikdar in tudi sedaj ni ne gospodar, ne prefekt v zavodu. Res je, da g. Terčelj ni jugoslovanski, temveč italijanski državljan po polnem pravu, doma iz Šturij pri Ajdovščini. Res je, da vodi zavod odbor 7 gospodov, po večini duhovnikov, a med temi ni g. Terčelja.

3. Ni res, da se gojenci ne morejo pohvaliti z dobro hrano v zavodu, res pa je, da imamo v rokah kopo zahvalnih pisem iz rok starišev, ki se odboru zahvaljujejo ne le za lepo vzgojo, ampak tudi za zdravo in tečno hrano.

4. Ni res, da se gdč. učiteljica v zavodu ni vpisala v udruženje Anif radi kakih nelojalnih čuvstev, temveč zato, ker je sam minister izjavil, da so vsi učitelji povsem svobodni v tem oziru.

5. Ni res, da je v našem zavodu le privatna ljudska šola, ki je le formalno italijanska. Res pa je, da imamo šolo s pravico javnosti, otvorjeno z izrečnim odobrenjem šolskih oblastij, da imamo italijanskega voditelja g. Zuccala, ter stojimo pod državnim nadzorstvom. Res je, da se v njej izvršujejo natanko vsi državni zakonski predpisi. G. nadzornik Rubbia, ki je opetovano zavod in šolo nadzoroval, se je pohvalno o šoli izrazil. Res je tudi, da so bili uspehi pri sprejemnem izpitu dobri, kajti padel je od 55 kandidatov definitivno le en sam dijak. Ni res, »da se *silijo* da hodijo v pripravnico gojenci nadškofijskega kolegija, ki sprejema dečke in deklice slov. starišev.« Res pa je, da se ni sililo nobenega dijaka iz škofijskih zavodov v našo pripravnico, le enemu se je le na izrečno in nujno prošnjo starišev samih to dovolilo in sicer zato, da gojenec leta ne zgubi. Res je tudi, da se v škofijskem semenišču in v Alojzijevišču ne nahajajo poleg dečkov v šoli tudi deklice.

5. Ostale trditve piščeve so tako nizkotne in neresnične, da nanje ne bomo odgovarjali. Poskrbeli bomo, da bo imel pisec priliko, dokazati svoje trditve, ki so težka, prosta obrekovanja.

Odbor slovenskega Alojzijevišča v Gorici, dne 1 septembra 1926.

Dr. Josip Ličan, t. č. predsednik.

O naših železničarjih.

(Piše poslanec Besednjak.)

V zadnji »Gor. Str.« sem priobčil članek pod gornjim naslovom, ki ga je slavna policija zaplenila. Goriška podprefektura je bila mnenja, da bi moje poročilo lahko razburjalo duhove in sejalo nezadovoljstvo med železničarje. Druga izdaja »Goriške Straže« je zato članek morala izpustiti.

Moja poslanska dolžnost mi pa nalaga, da obvestim železničarje, kaj sem zanje storil in kje je vzrok, da njih prošnje niso bile uslišane. Če tega ne naredim, bi si ljudje lahko končno tudi mislili, da sem njih prošnje enostavno vrgel v koš. Vsled tega moram o stvari brezpogojno spregovoriti in priobčim danes le suha dejstva brez najmanjše pripombe. Čitatelji bodo že razumeli in si naredili sami o stvari pravilne sodbe.

Čim so začeli padati premestitveni odloki, so se oglasili v našem tajništvu številni železničarji in prosili mojega posredovanja. Kakor sem že svoječasno poročal, sem se bil podal takoj k železničarskemu min. Cianu ter ga opozoril na neprijetnosti, ki morajo zadeti nekatere družine, ako se njegova politika izvede kar tako počez brez razlikovanja. Opomnil sem ga bil na očete z mnogoštevilnimi otroci, ki imajo še žive 70 do 80 letne bolne starše in katerih ni mogoče na stare dni prevažati v srednjo ali južno Italijo. Posebno sem se bil potegoval za železničarje, ki imajo lastno hišo, živino in zemljo, iz katere dotekajo družini potrebni dohodki za obstanek. Ali naj železničar ob premestitvi proda hišo, njivo in živino? Kdo mu nadomesti zgubo? Ali naj se loči od žene in otrok ter gre sam po svetu? V tem slučaju bi se družina razbila in gospodarsko bi si prav nič ne opomogla. Železničar bi porabil skoro vso plačo sam in družina, ki je ostala doma, bi zagazila v bedo.

Tako sem bil razložil ministru Cianu in minister se je v tistem trenutku vmislil v razmere ter obljubil, da hoče moje predloge preštudirati. Istočasno me je bil pooblastil, naj mu sporočim vse posamezne slučaje, kjer sodim, da bi premestitev posebno hudo udarila družine.

Dolgo čakanje.

Sestavil sem bil lepo seznam železničarjev, pojasnil težavne razmere vsake posamezne družine in poslal vse ministru. Čakal sem odgovora, a ga ni hotelo biti tedne in mesece. V tem so se bili oglasili še novi železničarji in zahtevali moje pomoči. Ker sem videl, da ni nobene rešitve, sem si mislil: čemu bi sestavljal nove sezname, ako mi ne dajo odgovora na starega? Povedo naj brez ovinkov, kaj mislijo, zakaj nepotrebnega dela ne maram vršiti. Stopil sem zato še enkrat k ministru in ga spomnil na mojo vlogo s seznamom. Prašal sem ga, naj mi pove odkrito, ali se sploh splača prositi še za nove železničarje. Pomiril me je, da hoče stvar proučiti in mi rekel, naj grem k načelniku njegovega kabineta, s katerim naj se zmenim. »Bomo videli, kaj se da napraviti« — so bile njegove poslovilne besede. Na ministrstvu so me povabili naj vložim vlogo še za nove železničarje, kar sem storil. Šlo je še samo za 8 družin.

Odgovor ministra Ciana.

Zopet je zatlelo v meni upanje, da bo železniško ministrstvo rešilo ugodno vsaj najtežje slučaje. Odgovor je po tolikem času končno dospel, minister mi je poslal v predmetu dve pismi, ki se glasita enako. Priobčujem poslednje, ki se glasi:

»Gospod poslanec!

Na posredovanja Vašega blagorodja v korist še osmero novih železničarjev, ki so bili premeščeni iz Julijske Krajine, Vam ne morem odgovoriti drugega kakor to, kar sem Vam bil priobčil že 23. p. m., in sicer da so imenovane premestitve utemeljene v splošnih smernicah, katerih se drži železniška uprava že deli časa.

Z odličnimi pozdravi

Ciano« l. r.

V pismu pravi torej minister, da spadajo premestitve v njegovo splošno politiko in da se zato ne smejo delati izjeme. Niti eden izmed predloženih slučajev ni bil rešen, vse premestitve ostanejo nepreklicno v veljavi.

Zdelo se mi je potrebno, da spišem to pojasnilo radi tega, ker me je več železničarjev prašalo za izid in je dobro, da se izve resnica. Železničarji naj si ne delajo nikakih praznih upov, da morejo v danih razmerah kaj doseči.

Dr. Besednjak.

Književnost in umetnost.

Slava Brezmadežni.

Zbirka mešanih, moških in ženskih zborov (Marijine, evharistične in druge pesmi). Tretja izdaja. Priredil St. Premrl, založila in izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi 40 Din, broš. 30 Din. Zbirka se dobi tudi v Katoliški knjigarni v Gorici. Cena v lirah po dnevnem kurzu. »Slovenec« piše o tej knjigi, katero tudi mi priporočamo:

To je zbirka, ki jo že desetletja prav vsi zbori brez izjeme s hvaležnostjo in veseljem rabijo. Zamislil jo je pokojni P. Angelik Hribar in priredil prvo izdajo — škoda, da je izginilo z naslova njegovo ime. Drugi izdaji se je zelo srečno poznala Premrlova spretna, pa vendar skrajno obzirna roka: pesmi je sicer preurejal, pa ni menda prav nikjer zabrisal prvotne skladateljeve zamisli, le neokretnosti v glasbenem stavku je odstranil, tako da so pesmi šele v tej glasbeni obliki pokazale vso svojo lepoto, kakor so jo skladatelji že v prvotnem zametku občutili, pa temu občutu niso vselej znali dati točnega izraza. Tretja izdaja je natančen posnetek druge, le da je prirejevatelj dodal nekaj zelo porabnih skladb, n. pr. na čast sv. Jožefu, blagoslovnih, odpevanj za litanije.

Listnica uredništva.

Dr. J. S., Cerkno: Dopis prejeli 1. t. m., za zadnjo številko torej prepozno, zato ga nismo objavili. Pozdrave.

I. Š., Collecchio: Pismo s poslanim denarjem je prišlo na svoj naslov. Hvala prisrčna! Pozdravi pa v pismu niso bili sporočeni, zato jih »Straža«« tudi ni objavila. Z veseljem pa jemljemo na znanje pozdrave, ki smo jih prejeli v zadnjem pismu in sporočamo tudi naši javnosti ,da pošiljajo slov. železničarji iz pokrajine Parma tople pozdrave.

Valuta.

Dne 6. septembra si dobil :

za 100 franc. frankov	79.50	do	80.75	Lir
za 100 belg. frankov	76.—	do	77.—	Lir
za 100 švic. frankov	520.—	do	530.—	Lir
za 100 češ.-slov. kron	79. —	do	81.—	Lir
za 100 dinarjev	47.25	do	47.75	Lir
za 1 šterling	129. —	do	131 —	Lir
za 1 dolar	26 50	do	27. —	Lir
Novci po 20 frankov	105.—	do	110.—	Lir
za 100 avst. kron	0.0380	do	0.0395	Lir

Benečijske vojnoodškodninske obveznice: 68.175.

Darujte za sklad „Goriške Straže"!

Darovi za sklad »Goriške Straže«.

N. N., Podgora 5 L; N. N., Podgora 4 L; N. N., Plave 10 L; Neimenovani, Vipolže 10 L; Ivan Bric, Goče 25 L; zbirka »Izobraževalnega društva« v Črničah: nabrali gdč. Bernarda Mavrič in Angela Ipavec 33 L; N. N. 2 L 40 stot.; N. N. 2 L 40 stot.; Peršič Alojzij, Šempas 5 L; Štefan pl. Posarelli, župnik 5 L; N. N., Gorica 5 L; Slov. izobr. društvo Otalež 10 L; Božič Jakob, Lazce 10 L; Ambrožič Ivan, Otalež 5 L; Slabe Anton, Otalež 5 L; Zajc Anton, Plužnje 5 L; Pavšič Ivan, Plužnje 5 L; Zajc Konrad, Lazce 5 L; Filipič Ciril, Lazce 5 L; Lipužič Anton, Lazce 5 L; Jereb Marija, Otalež 3 L; Seljak Štefanija 3 L; Zajc Katarina, Plužnje 2 L; Magajne Franc, Mazora 2 L; Ambrožič Frančiška, Otalež 2 L; Ambrožič Albina, Otalež 2 L; Brejc Ivan, Otalež 2 L; Bizjak Josip, Otalež 2 L; Dežela Sebastjan, Otalež 2 L; Peternelj Karol, Otalež 2 L; Eržen Josip, Otalež 2 L; Jeram Lovrenc, Jazne 2 L; Prebel Janez, Plužnje 2 L; Brejc Janez, Otalež 2 L; Lucija Karnelova 25 L; Venčeslav Kovačič, Idrija pri Bači 4 L; N. N. 5 L; Kristančič Fr., Medana 2 L; gdč.ni Tilka in Vencelj nabrali v Logu ob izletu kakor sledi: Hadalin Janko 1 L; Kragelj 2 L 50 stot.; Peternelj 2 L 50 stot.; Bevk Franc 10 L; Kosmač Mihael 6 L; Bevk Gabrijel 5 L; N. N. 4 L; Paa 4 L; Kacin Blaž 2 L; Anton Oblak 1 L; Franc Mezek 1 L; Franc Humar 1 L; N. N. 1 L; V. Tušar 10 L; Alojzij Uršič 10 L; Navaden človek 25 L; Mikuž Ivan, Zadlog 5 L; L. J. Črni vrh 5 L; Vidmar Alojzij, Mrzli log 4 L; Rupnik Janez, Idrijski Log 5 L; Leskovec Ivan, Idr. Log 5 L; Tominc Jakob, Idr. Log 5 L; Lampe Fr., Idr. og 5 L; Rupnik Franc, Idr. Log 5 L; Kogovšek Iv., Zadlog 5 L; Šemrl Nikolaj, Lom 5 L; Lampe Ivan, Črni vrh 2 L; Rupnik Fr., Zadlog 2 L; Neimenovani, Črni vrh 2 L; Rudolf Dominik, Črni vrh 1 L 50 stot.; Raznožnik Ivan, Črni vrh 1 L 50 stot.; Felc Matej, Črni vrh 1 L; Grom Fr., Predgriže 1 L; N. N., Čepovan 3 L; N. N., Parma 10 L; N. N., Podsabotin 2 L; Kolenc Albin, Avče 2 L; Simčič Anton, Fojana 2 L; Simoniti Danijel, Fojana 2 L; Fikfak Vencelj 1 L; Fikfak Fr. 1 L; Kodermac Eliza 2 L; vsi Fojana; Pulc Rudolf, Barbana 1 L; Anzelin Janko, Barbana 1 L; Šibau Ciril 2 L; Korošec Alojzij 1 L; Kos Peter 1 L; Kren Cecilija 2 L; Makorič Anton 1 L; Mavrič Olivija 3 L; Markovič Ludovik 1 L. Skupaj 416 L 80 stot. — Zadnji izkaz: 5290 L 10 stot in 2.50 kol. gld.; današnji: 416 L 80 stot.; skupaj: 5706 L 90 st. in 2.50 hol. gld.

Darovi.

Za Slovensko sirotišče: Družba pri preč. g. novomašniku Antonu Piščanc v Cvetrožu (Rihenberg) 25 lir; N. N. 10 lir. — Srčna hvala!

Iščem izučenega kovaškega pomočnika na deželi. Naslov pove uprava lista.

Ugodna prilika! V zapadnih Brdih se radi izselitve proda ali odda v najem hiša z vsemi potrebnimi prostori ter s štirimi obrti. Zemljišča nad 35 njiv. Pogoji zelo ugodni. Več pove uprava »Gor. Straže«.

V Mariboru je na prodaj radi bolezni lastnika zelo dobro vpeljana vrtnarija na zelo prometnem kraju. — Naslov in podatki ge dobijo pri Troha, Maribor, Slovenska ulica št. 2 (SHS).

Zgubile sta se dve ovci in en koštrun (ena ovca breja) na pašniku na Banjšicah v bližini Bat. Kdor jih je našel, naj sporoči Andreju Bizjaku, vas Lohka 115, kjer dobi postavno nagrado.

Za prihodnjo lovsko sezijo je lep, čistokrven **Irlandski Setter** (Irisch - Setter) 8 mesecev star na prodaj pri Evgenu Sfiligoju (davkar v pok.) v Vipavi.

Radi selitve prodam po nizki ceni 30 sodov po približno 7 hl in 30 sodčkov po 3, 2, 1 hl in po 50 litrov. — Benoni Guerra, Via Trieste št. 64, Gorica.

Dvajset panjev čebel je na prodaj. Cena po dogovoru. Naslov pri upravi »Goriške Straže«.

Malo stanovanje v goriški okolici se odda v najem pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe pod »Ugodnost« na upravo lista.

Dva mizarska pomočnika sprejmem v trajno delo. Hrana in stanovanje pri mojstru Antonu Černeču v Knežaku.

Učenca poštenih staršev za urarsko obrt sprejme takoj Albert Marc, urar — zlatar, Ajdovščina št. 17.

Pozor krojači, šivilje!

Krojna šola, Ljubljana, Stari trg št. 19. Ravnatelj Fr. Potočnik, izvedenec mednarodne Rimske razstave, diplomiran z zlato kolajno in imenovan za profesorja kroja v Italiji.

Specialen slovenski tečaj moškega in damskega krojenja za Slovence v zasedenem ozemlju. Vsak krojač, šivilja in nešivilja ima priliko se točno po vsaki podobi v modnem listu na vsako mero naučiti krojenja po lahko razumljivem sistemu, ki je preizkušen v Angliji, Franciji, Nemčiji in na mednarodni Rimski razstavi. Otvoritev tečaja bo 15. septembra.

Krojna šola preskrbi učencem hrano in stanovanje po ugodni ceni. Izdaja slovenskih modnih listov, cena polletno Din 120.—. Ob zaključku tečaja ima vsak učenec priliko delati risbe za mednarodno razstavo in dobi po možnosti, tudi **rimsko diplomo.** Informacije in vprašanja direktno na gorenji naslov.

Spričevala, ki jih izdaja omenjeno učilišče imajo polno veljavo tudi v Italiji.

Lloyd Sabaudo.

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko:

»Conte Biancamano« 24. 9. 1926.
»Conte Rosso« 12. 10. 1926.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

»Principessa Giovanna« 17. 9. 1926.
»Principe d' Udine« 24. 9. 1926.
»Conte Verde« 2. 10. 1926.

Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ oziroma v 19 dneh.

v Avstralijo:

»Regina d' Italia« 30. 9. 1926.

Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke zastopnik

F. Rosich, Gorica, Via Contavalle št. 8.

GOSTILNIČARJI!

Kmetijsko društvo v Vipavi razprodaja iz svoje zaloge pristno vipavsko vino po L 2.20.

Specialitete: Renski rizling, zelen od L 3.10—3.30.

— — Podružnica v Idriji. — —

KIRURG - PRIMARIJ

Dr. LUIGI SUSSIG

se je vrnil in je začel spet ordinirati.

KRTOVE KOŽE

kupujem

Pasti in poduk na vprašanja

W. WINDSPACH

GORICA, VIA CARDUCCI 6

:: STAROZNANA TVRDKA ::

EMILIO WOKULAT & C.

Gorica, Corso V. E. št. 7. in vogal via Barzellini,

priporoča svoje najboljše

FOTOGRAFSKE APARATE

vsake velikosti in vsake cene ter vso pripadajočo pripravo na debelo in drobno.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE

ROBERT BERKA

Gorica, sedaj Corso Verdi 36.

Lastnik se je specializiral na Dunaju, bil več let asistent zobozdravnika dr.ja Pikla. Laboratorij otvorjen že leta 1918.— Sprejema do 9. do 12. in od 2, 6., ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. — —

Dr. G. Smerchinich-ev

RADIOLOGIČNI KABINET

v Gorici — Via Seminario 24

bo odprt vse dni od 8½ do 10 ure, razen četrkov popoldne.

Diagnostika in zdravljenje z röntgenovimi žarki. Aparat se na željo prenese na dom.

Röntgenologični zavod

za zdravljenje in diagnostiko

primarija Dr. A. DE FIORI

V GORICI, CORSO VITT. EM. III. št. 14

SPREJEMA OD 9 - 12 IN 2 - 4

Zdravnik za zobe in usta

Dr. LOJZ KRAIGHER

sprejema vse dni v tednu v Gorici, na Travniku št. 20 ob sobotah in nedeljah pa tudi v Ajdovščini štev. 146 nasproti Ljudskemu vrtu.

Odbor ljubljanskega vzorčnega Velesejma priredi od 4. do 13. septembra 1926 **Prvo DEŽELNO LJUBLJANSKO RAZSTAVO** pod imenom

LJUBLJANA V JESENI

Razstava obsega sledeče panoge: Poljedelstvo, mlekarstvo, vrtnarstvo, čebelorejo, vinogračništvo, živinorejo, avtomobilizem, radij, umetnost, splošno razstavo industrijskih izdelkov, zdravstvo itd.

Obiskovalci bodo deležni sledečih olajšav: 50 % popust na jugoslovanskih železnicah. 30 % popust na italijanskih železnicah. Lir 12·— konzularni vizum.

Legitimacije, ki dajo pravico do imenovanih znižani se prodajajo po L 16 pri komisarju razstave

Oglasni zavod G. ČEHOVIN - TRST

Viale XX Settembre 60-I. - Telefon št. 33-17

NB. Preskrbi se konzularni vizum in dostavijo legitimacije. K gornjemu znesku naj se dodene še Lir 7. za poštne in režijske stroške.

KOTLARSKA DELAVNICA

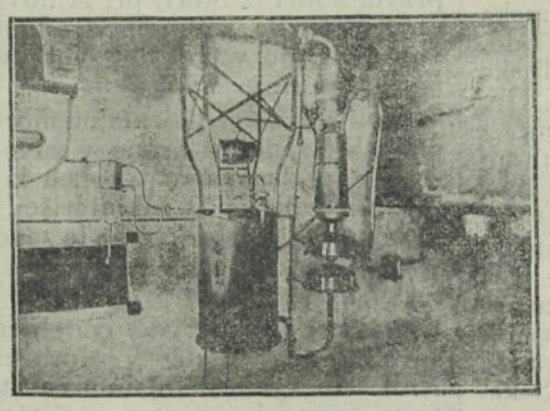

Evgen Grion - Gorica

Via S. Giovanni 4

V zalogi imam **popolne naprave za žganje-kuho na eden ali dva kotla,** precejalnice za vino in žganje ter vso kotleno posodo. - Izvršujem popravila točno in solidno. Cene zmerne. — Proračun gratis.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchert & Raymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno! Cene zmerne!

Telefon štev. 16 Ustanovljena l. 1889 Poštni ček. 10.533

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

Stanje vloženega denarja nad 200 milijonov dinarjev

LJUBLJANA

PREŠERNOVA ULICA

Stanje vloženega denarja nad 800 milijonov kron - -

sprejema vloge na hranilne knjižnice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

!

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Uprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je tu popolnoma VAREN.

!

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.